

มะเขือเทศ

ชื่อไทย : มะเขือเทศ

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Tomato

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lycopersicon esculentum* Mill..

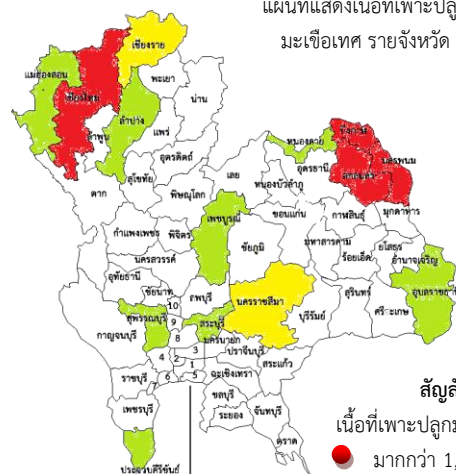
โดย นายตราพุกษ์ ฉัญญูเกษตร

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

กลุ่มส่งเสริมพืชผักและเห็ด

แผนที่แสดงเนื้อที่เพาะปลูก
มะเขือเทศ รายจังหวัด

สัญลักษณ์

เนื้อที่เพาะปลูกมะเขือเทศ (ไร่)

● มากกว่า 1,000 ไร่

● 500-1,000 ไร่

● 100-500 ไร่

1. กรุงเทพมหานคร
2. นนทบุรี
3. ปทุมธานี
4. นครปฐม
5. สมุทรปราการ
6. สมุทรสาคร
7. สมุทรสงคราม
8. พระนครศรีอยุธยา
9. อ่างทอง
10. สิงห์บุรี

แหล่งผลิต

ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดตาก เชียงใหม่ พะเยา เชียงราย
เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน ลำปาง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครพนมหนองคาย
นครราชสีมา สกลนคร มุกดาหาร อุบลราชธานี ศรีสะเกษ

ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดสระบุรี นครปฐม

ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี

จังหวัดที่ปลูกมาก ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ สกลนคร เพชรบุรี

สถิติการผลิต

	ปี 2558			ปี 2559			ปี 2560		
	บริโภคสด	โรงงาน	รวม	บริโภคสด	โรงงาน	รวม	บริโภคสด	โรงงาน	รวม
เกษตรกร (ราย)	4,836	4,917	9,753	4,768	5,460	10,228	5,037	5,693	10,730
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	13,724	21,179	34,903	14,621	21,823	36,444	15,360	22,313	37,673
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	12,852	20,172	33,024	13,739	20,798	34,537	13,989	20,990	34,979
ผลผลิตรวม (ตัน)	32,677	82,126	114,803	35,878	82,772	118,650	39,833	82,760	122,593
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	2,381	3,878	3,289	2,454	3,793	3,256	2,847	3,943	3,254

ที่มา : ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร ปี 2558, 2559, 2560 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
หมายเหตุ : ข้อมูลการผลิตมะเขือเทศ ปี 2561 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำข้อมูล

ต้นทุนการผลิต / ผลตอบแทน ปี 2561

ต้นทุนการผลิต 1 ไร่ (บาท/ไร่)

ค่าเมล็ดพันธุ์	700 บาท
ค่าไถเตรียมดิน	700 บาท
ค่าปุ๋ย	3,000 บาท
ค่าป้องกันศัตรูพืช	1,000 บาท
ค่าทำค้าง	2,000 บาท
ค่าปลูกดูแลรักษา	1,500 บาท
ค่าแรงเก็บเกี่ยว	1,500 บาท
รวมต้นทุนการผลิต	10,400 บาท
ผลตอบแทน (บาท/ไร่)	17,400 บาท

ที่มา : กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร สำนักงานเกษตรอำเภอต่างๆ

ราคาขายส่งเฉลี่ย ปี 2561 (บาท/กิโลกรัม)

ชนิดมะเขือเทศ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. มะเขือเทศราชินี	48.71	32.69	27.58	31.33	38.33	42.00	59.19	54.52	45.50	41.41	59.82	59.23
2. มะเขือเทศผลใหญ่ (ห่อ)	18.52	17.96	13.55	15.27	12.37	20.37	18.58	18.32	17.50	16.03	20.64	23.88
3. มะเขือเทศสีดา	25.81	19.04	14.74	22.50	16.87	27.00	26.06	21.68	15.53	17.44	19.14	20.04

ที่มา : ตลาดสี่มุมเมือง www.taladsimuang.com ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562

ส่งออก			ซื้อได้เปรียบเสียเปรียบ			นำเข้า		
ปี	จำนวน (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	สินค้าไทย			ปี	จำนวน (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2559	8,020.55	326.17	ได้เปรียบ มะเขือเทศสดมีความหลากหลายของสายพันธุ์และมีการนำไปใช้ประโยชน์ที่หลากหลาย			2559	22,942.70	732.61
2560	8,382.80	389.80	เสียเปรียบ มีฤดูกาลผลิตที่เหมาะสมจำกัด ต้นทุนการผลิตสูง			2560	19,134.10	594.83
2561	8,168.73	328.28				2561	21,357.48	612.41
ประเทศคู่ค้าของไทย (ส่งออก)			ประเทศผู้ผลิตสำคัญของโลก			ประเทศคู่ค้าของไทย (นำเข้า)		
ในปี 2561 ประเทศไทยส่งออกมะเขือเทศ ในรูปของขอมมะเขือเทศชนิดเข้มขึ้น และขอมมะเขือเทศอื่นๆ มากที่สุด ปริมาณ 5,244.69 ตัน มูลค่า 277.34 ล้านบาท โดยประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ เวียดนาม กัมพูชา เมียนมาร์ และ ญี่ปุ่น			ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน อินเดีย สหรัฐอเมริกา			ในปี 2561 ประเทศไทยนำเข้ามะเขือเทศปรุงแต่งที่มีลักษณะเป็นเพสต์ มากที่สุด ปริมาณ 18,154.45 ตัน มูลค่า 469.07 ล้านบาท โดยนำเข้าจากประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน ชิลี สหรัฐอเมริกา และ โปรตุเกส		

ที่มา : รายงานสถิติ กรมศุลกากร

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหาข้อจำกัด	แนวทางการพัฒนา/แก้ไข
1. มะเขือเทศมีความหลากหลายของสายพันธุ์ ทั้งพันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ปรับปรุงลูกผสม สามารถเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมที่ต่างกันของประเทศไทย และเหมาะสมต่อการนำไปใช้ทั้งรับประทานสด และนำไปแปรรูป 2. มะเขือเทศสามารถเพิ่มมูลค่าจากการแปรรูป และสามารถแปรรูปได้หลากหลาย 3. การบริโภคมะเขือเทศบริโภคสดในประเทศไทยมีความต้องการเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงเป็นการทำงานในรูปแบบอาหารว่างเช่นเดียวกับผลไม้อื่นๆ	1. เป็นพืชที่มีโรคและแมลงเข้าทำลายมาก เนื่องจากเป็นพืชที่สามารถเพราะปลูกได้ทั้งปี โรคที่สำคัญได้แก่โรคเหี่ยวเหี่ยว โรคใบไหม้ โรคผลเน่า และมีแมลงเข้าทำลายได้ตลอดอายุการปลูก 2. การปลูกมะเขือเทศมีข้อจำกัดในเรื่องของสภาพแวดล้อมและภูมิอากาศ ทำให้มะเขือเทศปลูกได้ดีในบางฤดูกาลและบางพื้นที่เท่านั้น หากสภาพแวดล้อมและภูมิอากาศ ไม่เหมาะสมจะทำให้เกิดการระบาดของโรคและแมลง ต้องดูแลรักษาเป็นอย่างดีทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ทำให้คนไทยบริโภคมะเขือเทศสดและแปรรูปจากต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น 3. ค่าจ้างแรงงานสูง และเกษตรกรไม่มีเงินทุนมากพอที่จะจ้างแรงงานเพิ่ม 4. การตลาด สำหรับมะเขือเทศบริโภคสดในปัจจุบันตลาดจำหน่ายยังมีน้อย ขาดการกระจายผลผลิตสู่ตลาดอื่นๆ และมะเขือเทศโรงงาน มีการผูกขาดการซื้อขายกับโรงงานที่เซ็นสัญญา 5. ปัญหาราคามะเขือเทศตกต่ำ เพราะผลผลิตออกมาปริมาณมากกว่าความต้องการของตลาดและโรงงานที่รับซื้อ ทำให้ราคาฝักผัน ไม่เป็นไปตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและไม่สามารถกำหนดราคาผลผลิตได้เอง 6. เกษตรกรที่ปลูกมะเขือเทศส่วนใหญ่ไม่ได้ปฏิบัติตามการบวนการผลิตเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าไม่มีแนววิธีการปฏิบัติที่ยั่งยืนและมีพื้นที่การผลิตจำนวนมาก	1. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม ด้านการจัดการระบบการผลิตเพื่อความปลอดภัย จะทำให้เกษตรกรใช้สารเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัย 2. การรวมตัวของกลุ่มผู้ปลูกมะเขือเทศ เพื่อต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง 3. สนับสนุนจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตมะเขือเทศ เช่น มะเขือเทศแห้ง มะเขือเทศเชื่อม 4. จัดตลาดก่อนวางแผนการผลิตมะเขือเทศบริโภคสดโดยให้ผลผลิตออกมาสู่ตลาดได้อย่างต่อเนื่องตลอดปี บริเวณคุณภาพตรงต่อความต้องการของตลาด 5. คัดเลือกสายพันธุ์ที่เหมาะสมกับฤดูกาลและภูมิภาคต่างๆ ในประเทศเพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรเลือกปลูกมะเขือเทศที่เหมาะสมกับพื้นที่ได้มากขึ้น